יום ב', ה' בתשרי תשס"ה (20 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

וועידת מינכן [סיום המאמר מאתמול]...
מאז 1936, עברה צרפת למדיניות של הצלת עצמה על חשבון התחייבויותיה לבעלות-בריתה במזרח אירופה. דלדיה רה"מ פסח לרוב על שתי הסעיפים בין עמדה נוקשה לוותרנית, אך שר החוץ שלו ביקש להנמע בכל מחיר ממלחמה למען צ'כוסלובקיה, בעיקר מלחמת שכם אחד עם ברה"מ. גנרלים צרפתים ומדינאים תבוסתנים חיזקו את הקו הנקוט בידי שר החוץ. התגבשות העמדות הללו בשנת 1938 האיצה את משבר בעיית צ'כוסלובקיה. ה'אנשלוס' [סיפוח] של אוסטריה לגרמניה במרס 1938 עורר תגובה רפה בלבד במערב, ופילס דרך למתקפת גרמניה נגד צ'כוסלובקיה. הקבינט הבריטי החליט שלא לתת התחייבויות לצ'כוסלובקיה נגד התקפה מצד גרמניה. כרבים אחרים, סבר צ'מברלין שמתן הגדרה עצמית לתושבים גרמנים בחבל הסודטים של צ'כוסלובקיה – כלומר, סיפוחם לגרמניה – הוא פתרון צודק ומוסרי, וידע שדעת הקהל בבריטניה תתמוך בו. ראשי המטות בבריטניה המליצו על דחייה של כל מעורבות מלחמתית, בהעריכם שחימוש בריטניה עומד על סף התפתחות רבת-הקף. **חל גם כרסום באינטרס של בריטניה בקיומה של צ'כוסלובקיה כמעוז נגד גרמניה**. אירופה שוב לא נראתה בעיני הבריטים כחצויה בין שני מחנות עויינים כמו בהסדרי השלום מ- 1919, אלא כמושתתת על שיתוף-פעולה בין הבריטים לגרמנים, ועל הסדר כולל של בעיות אירופה. הצ'כים חשו נבגדים, אך לאחר מחאות – נכנעו, וב- 22 בספטמבר [שבוע אחרי נסיעתו הראשונה לגודסברג שבגרמניה, בה ניסה ליישב את המשבר, ושבוע לפני פתיחת וועידת מינכן] נסע צ'מברלין לפגישה שניה עם היטלר. בפגישה זו נוכח צ'מברלין לתדהמתו, שהיטלר שוב אינו מסתפק בתביעותיו הקודמות, ודרש כיבוש צבאי מיידי ומשפיל, ובכלל זה איסור להוציא כל חפץ או בעל חיים מן השטחים שיימסרו. נוכח התוקפנות הגרמנית התקשחו עמדות הבריטים, הצרפתים והצ'כים. ממשלת צ'כיה דחתה את תזכיר גודסברג וציוותה לגייס את הצבא. הצרפתים גייסו כוחות מילואים והבריטים את הצי. ב- 26 בספטמבר פירסם שר החוץ, הלורד הליפקס, איגרת תקיפה, ואפשר היה לפרשה כנכונות להילחם. **לזמן קצר נראה היה שהוצב קו אדום**, שאם יחצהו היטלר תפרוץ מלחמה. ממשלות המערב אף הודיעו לצ'כים שאין מייעצים להם עוד להימנע מגיוס.
אך... עמדות היסוד של צ'מברלין לא השתנו, אחרי שכבר הסכים לסיפוח, לא היה יכול למלחמה על דרך העברת השטחים. בשידור לאומה ב- 27 בספט' אמר, שנורא הדבר שהבריטים מתכוננים למלחמה בגלל ריב בארץ רחוקה בין עמים שעליהם אין הם יודעים דבר. **אותו משפט מפורסם משקף נאמנה את סירוב הבריטים לערוב** לגבולות מזרח אירופה. כדי למנוע הידרדרות למלחמה כתב צ'מברלין להיטלר ולמוסוליני, והציע לערוך וועידה של 4 המעצמות. כעבור יום, בעת נאומו בבית-הנבחרים, קיבל באורח דרמתי את ההזמנה לוועידת מינכן, שזומנה ליום המחרת. צ'מבלין הפסיק את נאומו ויצא לעוד מסע, מלווה בתמיכה ציבורית נלהבת. משמעות ההזמנה היתה שהיטלר ויתר ברגע האחרון על פלישה צבאית והסכים להסדר. הסיבות היו שהוא איבד את אלמנט ההפתעה הדרוש ל'מלחמת הבזק' שתוכננה. להיטלר התברר שמצביאיו מתנגדים למלחמה, מהחשש שהבריטים והצרפתים יילחמו נגדם, וכן נוכח לאדישות דעת הקהל בגרמניה לפעולה צבאית. לכאורה, היתה אפוא ועידת מינכן נצחון ליוזמת צ'מברלין ולנחישות החלטתו להביא לידי חלוקת צ'כוסלובקיה בדרך של הסכם בינלאומי. [האנציקלופדיה של השואה]

"אריה שאג, מי לא ייראו..." [עמוס ג' 8]
אריה – ראשי תיבות: אלול, ראש השנה, יום הכיפורים
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל